



«Οι Αγροίκοι»

του Κάρλο Γκολντόνι από το ΘΟΚ

Μετάφραση: Βαγγέλης Ηλιόπουλος. Σκηνοθεσία: Νίκος Χαλαλάμπους.

Σκηνικά-κοστούμια: Στέφανος Αθηναίτης. Μουσική: Ευαγόρας Καραγιώργης.

Χορογραφία: Λία Χαράκη. Φωτισμοί: Γιώργος Κουκουμάς. Παίζουν: Στέλλα Φυρογένη, Έλενα Παπαδοπούλου, Ντίνος Λύρας, Ανδρέας Βασιλείου, Λένια Σορόκου, Νεοκλής Νεοκλέους, Γιώργος Μουαϊής, Αννίτα Σαντοριναίου, Χρυσάνθος Χρυσάνθου, Βαρνάβας Κυριαζής, Αριάνα Μαρκοπούλου, Χριστόδουλος Μαρτίν, Νάταλι Σαββίδου, Χριστίνα Χαλαλάμπους, Γιώργος Χριστοδούλου.

ΓΚΟΛΑΝΤΟΝΙ στην κύρια σκηνή του ΘΟΚ. Σκηνοθεσία Νίκου Χαλαλάμπους. Το άνω μέρος του κρατικού θιάσου επί σκηνής. Εντυπώσεις ανάμικτες.

Η έκφραση «πλούσια παράσταση», συγχνή στις αντιδράσεις των θεατών. Πράγματι πρόκειται για μια παραγωγή πληθωρική σε όλες τις εκφάνσεις της. Ο σκηνογράφος και ενδυματολόγος της παράστασης Στέφανος Αθηναίτης στήνει τη δική του γιορτή. Η Βενετία του 18ου αιώνα εισβάλλει στη σκηνή μέσα από τα κοστούμια με χρώματα, σχέδια, λεπτομέρειες, αξεσουάρ, αλλά ο σκοπός του ενδυματολόγου δεν είναι (ή δεν είναι μόνο) επίδειξη μόδας εποχής. Το κείμενο του Γκολντόνι είναι γεμάτο από αναφορές στα γυναικεία φορέματα και στολίδια ως μέσο έκφρασης, μέσο αντίστασης των γυναικών του έργου στην καταπιεστική εξουσία των συζύγων και των πατεράδων τους.

Η επιμονή των δυο αντιμαχόμενων παρατάξεων στα ενδυματολογικά θέματα υπογραμμίζει την κοινωνική σημασιολογία του θέματος. Ο αγώνας αυτός πραγματώνεται στη δουλειά του Στέφανου Αθηναίτη, αλλά ούτε αυτό εξαντλεί τις ευθύνες του στην παραγωγή.

Είναι επιφορτισμένοι με το να εισάγει μέσα από μερικές ενδυματολογικές του δημιουργίες το πνεύμα του βενετσιάνικου καρναβαλιού, το οποίο οι Αγροίκοι αντιμάχονται με πάθος. Επίσης ο ψυχολογισμός με τον οποίο ο Γκολντόνι πλάθει τις μορφές του, η τετραπλή εκδοχή του ίδιου σατιριζόμενου τύπου του αγροίκου, οι πονηριές των γυναικών βρίσκουν έκφραση στα κοστούμια.

Ακόμα και ο προχωρημένος φεμινισμός της σενιόρας Φελίτσε εκφράζεται μέσα από τον εκσυγχρονισμό του κοστούμιού και τη στιλιστική αλλαγή στην τελευταία εμφάνιση της Αννίτας Σαντοριναίου. Και το τελευταίο, η ενδυματολογία της παράστασης εκφράζει την τόσο χαρακτηριστική για τον Γκολντόνι συνύπαρξη του ψυχολογικού νεοτερισμού με τα στοιχεία της απερχόμενης Commedia del' Arte. Πέντε Αρλεκίνοι συνυπάρχουν στο οπτικό πλαίσιο της παράστασης με τις υπόλοιπες φιγούρες, κάποτε καταλαμβάνοντας το προ-

σκήνιο, κάποτε σχολιάζοντάς τα δρώμενα από τα πλαϊνά ανοίγματα του σκηνικού και έτσι μετατρέποντας το θέαμα του σκηνικού κέντρου σε θέατρο εν θεάτρω.

Όμως ο ενδυματολογικός πλούτος αποτελεί μόνο μια πτυχή της παραγωγής. Ο Νίκος Χαλαλάμπους «έχει, βεβαίως, την πατρότητα του ευρήματος των εμβόλιμων σκηνών των Αρλεκίνων. Χαριτωμένη χορογραφία της Λίας Χαράκη και η μουσική του Ευαγόρα Καραγιώργη στηρίζουν την ύπαρξή τους στη σκηνή, αλλά η κατάχρηση του κάθε θεατρικού μέσου στρέφεται εναντίον της ίδιας της πρότασής του. Αισθανόμουν ένα αυθόρμητο «πάλι:» να είναι η αντίδρασή μου στις αρλεκινοεπεμβάσεις της δεύτερης πράξης. Σε κάποιο σημείο οι Αρλεκίνοι ξεχύθηκαν από τα παρατηρητήριά τους κρατώντας ενωμένους μεταξύ τους με σύρματα, προβολείς. Αναρωτιέμαι αν ο σκηνοθέτης είχε σκοπό να μετατρέψει το θέαμα σε θέατρο εν κινηματογράφο, ή αν πρόκειται για αυτόνομη εξέλιξη του ευρήματος.

Μερικές φορές γίνεται αισθητή η έλλειψη εμπιστοσύνης του συγγραφέα προς την εσωτερική κωμικότητα του κειμένου. Οι προς ενίσχυση της κωμικότητας προσθήκες, όπως η ανυψωμένη φιγούρα του Κόμη (Βαρνάβας Κυριαζής), οι ιταλικές του ατάκες και η οθόνη με τους υπότιτλους της μετάφρασής τους βαρυσφόρωναν την παραγωγή.

Το παράξενο είναι ότι ο Γκολντόνι δε χρειάζεται τεχνητά στηρίγματα και δεν αναφέρονται θεωρητικά στην πιθανότητα γκολντονικών κειμένων να έχουν κωμική επίδραση πάνω στους σημερινούς θεατές. Αναφέρομαι στην παράσταση του ΘΟΚ, την οποία η Λένια Σορόκου, η Αννίτα Σαντοριναίου, η Έλενα Παπαδοπούλου, ο Ντίνος Λύρας και οι άλλοι την έκαναν κωμικά αποτελεσματική και επιβεβαίωσαν την αξία του Γκολντόνι ως πρωτεργάτη της κοινωνικής και ψυχογραφικής σάτιρας. ●